

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

Освітня програма бакалавра

Спеціальність 102 Хімія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
філософії, соціології та релігієзнавства
Протокол № 2 від “23” вересня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Філософія
Викладач (-і)	Доцент Терешкун Оксана Федорівна
Контактний телефон викладача	+380979790600
Е-mail викладача	efforat@gmail.com
Формат дисципліни	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Щотижня (щосереди на 5 парі в аудиторії 503)
2. Анотація до курсу	
<p>Філософія належить до циклу фундаментальних дисциплін навчального плану, вивчення якої є важливим чинником духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді, усвідомлення ними свого місця і ролі у суспільстві, визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, хто є людина, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах, як долати різні перешкоди до майбутнього. Предметом навчальної дисципліни «Філософія» є історико-теоретичні здобутки у сфері розвитку вітчизняної та світової філософської думки.</p> <p>Послідовність і зміст тем, визначених навчально-тематичним планом, забезпечують логічно впорядковане вивчення дисципліни. Питання історії та теорії філософії розкриваються на лекційних заняттях і закріплюються на семінарах. При вивченні дисципліни істотне значення має самостійна робота студентів. Це пов'язано з необхідністю поглиблення і закріплення знань з питань, що вивчаються, з метою застосування здобутих знань у практичній діяльності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета вивчення дисципліни: світоглядно-методологічна підготовка студентів, формування у студентів філософської культури як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів та актуалізація національної свідомості майбутньої гуманітарної еліти.</p> <p>Завдання дисципліни: дати систему філософських знань з основних розділів філософії, які б розвивали критичне, системне та проєктивне мислення студентів, що виключає догматизм та ідеологізаторство, базується на конструктивно-критичних підходах, гуманістичних ідеалах, поєднанні національного і загальнолюдського. Цьому підпорядковане вивчення наступних розділів: «Історія філософії», «Онтологія», «Феноменологія», «Діалектика», «Соціальна філософія», «Гносеологія». Програма дисципліни складається з двох змістових модулів: модуль I – «Історія філософії», модуль II – «Теорія філософії».</p> <p>У ході проведення семінарських занять передбачено використання активних методів: захист та обговорення мультимедійних презентацій, навчально-ділові ігри, моделювання проблемних суспільно-історичних ситуацій, які виникають у ході історичного розвитку як українського суспільства так і в цілому цивілізаційного процесу та їх аналіз.</p> <p>У результаті опанування курсу студент повинен знати:</p> <p><i>а) на ознайомчо-орієнтованому рівні:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ історичні типи і форми світогляду; ⇒ методи і функції філософії; ⇒ основне коло філософських проблем; ⇒ структуру філософського знання; ⇒ історичні типи філософської рефлексії; ⇒ основні напрямки сучасної вітчизняної та світової філософії; ⇒ видатних філософів минулого та сучасності; <p><i>б) на понятійно-аналітичному рівні:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ сутність основних філософських категорій; 	

- ⇒ характерні риси та тенденції розвитку основних періодів історії філософії;
- ⇒ основні теоретичні положення з онтології, феноменології, діалектики, соціальної філософії, гносеології;
- в) на продуктивно-синтетичному рівні:
- ⇒ процес становлення різних типів, рівнів, форм світогляду;
- ⇒ механізми розвитку та взаємодії природних, соціальних та пізнавальних процесів;
- ⇒ критерії класифікації соціальних явищ суспільного розвитку.

У результаті набутих у процесі вивчення навчальної дисципліни знань студент повинен **вміти:**

- а) на предметно-практичному рівні:
 - виявляти свою світоглядну позицію;
 - застосовувати набуті знання у процесі наукової та практичної (професійної) діяльності;
 - добре орієнтуватися в першоджерелах та основній сучасній філософській літературі;
- б) на предметно-розумовому рівні:
 - логічно формулювати та обґрунтовувати свою світоглядну позицію;
 - аналізувати проблеми та процеси, що пов'язані з суспільним життям;
 - володіти прийомами ведення дискусії, полеміки, діалогу;
- в) на продуктивно-синтетичному рівні:
 - формувати власну позицію щодо актуальних проблем сучасності;
 - здійснювати реферування необхідної літератури, першоджерел;
 - здійснювати прогнози щодо подальшого розвитку соціальних, правових, політичних, економічних та ін. процесів;
 - апріорно синтезувати набуті знання із фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття та світорозуміння.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3. Здатність працювати у команді.
- ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК11. Здатність формулювати етичні та соціальні проблеми, які стоять перед хімією, та здатність застосовувати етичні стандарти досліджень і професійної діяльності в галузі хімії (наукова доброчесність).

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН24. Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології при спілкуванні, а також для збору, аналізу, обробки, інтерпретації даних.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Семінарські заняття	10
Самостійна робота	60

Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність		Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий	
Третій	102 «Хімія»		Другий	Нормативний	
Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконан- ня
Змістовий модуль 1. Історія філософії					
Тема 1. Філософія та її роль у житті суспільства	Самостійна робота	[1 – 17]	4 год		тиждень
Тема 2. Філософія Стародавнього світу.	Семинарське заняття	[1 – 17]	1 год Сам. роб. 5 год	Максимальна оцінка – 5 балів	Згідно розкладу
Тема 3. Філософія Середньовіччя	Семинарське заняття	[1 – 17]	1 год Сам. роб.- 5 год	Максимальна оцінка – 5 балів	Згідно розкладу
Тема 4. Західноєвропейська філософія Відродження і Нового часу.	Семинарське заняття	[1 – 17]	1 год Сам. роб. 5 год	Максимальна оцінка – 5 балів	Згідно розкладу
Тема 5. Німецька класична філософія.	Лекція, семінарське заняття	[1 – 17]	2 год 1 год Сам. роб. 5 год	Максимальна оцінка – 5 балів	Згідно розкладу
Тема 6. Зарубіжна філософія XIX – XXI ст.	Семинарське заняття	[1 – 17]	4 год Сам. роб. 5 год	Максимальна оцінка – 5 балів	Згідно розкладу
Тема 7. Українська філософія.	Самостійна робота	[1 – 17]	5 год		тиждень
Змістовий модуль 2. Теорія філософії					
Тема 1. Онтологія як вчення про буття	Лекція, семінарське заняття	[1 – 17]	2 год 1 год Сам. роб. 3 год	Максимальна оцінка – 5 балів	Згідно розкладу
Тема 2. Свідомість, її походження, сутність	Лекція, семінарське заняття	[1 – 17]	2 год 1 год Сам. роб. 4 год	Максимальна оцінка – 5 балів	Згідно розкладу
Тема 3. Діалектика як вчення про розвиток та взаємозв'язок. Принципи, закони та категорії діалектики.	Лекція, семінарське заняття	[1 – 17]	4 год 2 год Сам. роб. 6 год	Максимальна оцінка – 5 балів	Згідно розкладу
Тема 4. Філософська концепція людини	Лекція	[1 – 17]	2 год Сам. роб. 3 год		Згідно розкладу
Тема 5. Суспільство як об'єкт філософської рефлексії.	Лекція, семінарське заняття	[1 – 17]	2 год 2 год Сам. роб. 4 год	Максимальна оцінка – 5 балів	Згідно розкладу

Тема 6. Пізнання та проблема істини у філософії.	Лекція	[1 – 17]	2 год Сам. роб. 3 год		Згідно розкладу
Тема 7. Філософське осмислення природи.	Самостійна робота	[1 – 17]	3 год		тиждень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Система оцінювання знань студентів здійснюється у відповідності до Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника від 12.10.2010 року.</p> <p>Методи усного контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, усні заліки (при відпрацюванні пропущеного матеріалу).</p> <p>Фронтальний контроль: на питання викладача при порівняно невеликому обсязі матеріалу короткі відповіді дають багато студентів групи. Ця форма контролю дозволяє вдало поєднати перевірку з завданнями повторення і закріплення пройденого матеріалу, викликаючи підвищену активність групи. Викладач ставить питання перед усією групою, щоб в обговоренні цих питань брали участь всі студенти.</p> <p>Індивідуальний контроль: застосовується для ґрунтовного знайомства викладача із знаннями, уміннями і навичками окремих студентів, що для відповіді звичайно викликаються до усної доповіді із питань, які виносились на обговорення, хоча не виключається відповідь студента і з місця.</p> <p>Метод самоконтролю – самостійний пошук помилок, уміння самостійно оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрями власного навчального процесу, самоаналіз, усвідомлено регулювати власну навчальну діяльність, удосконалювати її, запобігати помилкам і неточностям.</p> <p>Тестова перевірка знань – завдання закритої форми із запропонованими відповідями.</p> <p>Для контролю за самостійною та індивідуальною роботою студентам необхідно виконати і здати в електронній формі 2 мультимедійні презентації і захистити їх на семінарі, а також скласти філософський кросворд.</p>				
Семінарські заняття	<p>Усна відповідь оцінюється – максимально 5 балів. У підсумку визначається середній бал успішності студента, який множиться на коефіцієнт вагомості 5 ($5 \times 5 = 25$ балів).</p> <p>Індивідуальна робота – по 5 балів за мультимедійні презентації з обов'язковим захистом та 5 балів за кросворд.</p>				
Вимоги до письмової роботи	<p>За час вивчення дисципліни з метою діагностування знань, студентам необхідно написати три контрольні роботи у формі тестових завдань. Тестові завдання оцінюються в 60 бальній системі.</p> <p>При написанні контрольної роботи забороняється користуватися допоміжними джерелами (підручниками, конспектами, шпаргалками, мобільними телефонами тощо).</p>				

Умови допуску до підсумкового контролю	Форма підсумкового контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів: на семінарських заняттях – максимально 25 балів; за індивідуальне завдання – максимально 15 балів; за тести – максимально 60 балів. За умови успішного виконання всіх видів робіт та відсутності пропусків, студент отримує залік на основі оцінок за знання предмету.
--	---

7. Політика курсу

Політика курсу спрямована на виконання поставленої мети та завдань. Вона ґрунтується на принципах взаємоповаги, доброзичливості, академічній доброчесності, відповідальності, комунікації для формування фахових компетентностей та духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми, здійснення філософського осмислення актуальних проблем сучасності, усвідомлення свого місця і ролі у суспільстві, визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, хто є людина, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах, як долати різні перешкоди до майбутнього.

Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття курсу. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

8. Рекомендована література

Необхідна література у паперовому форматі для вивчення нормативної дисципліни «Філософія» є у бібліотеці ПНУ. Крім того, можна скористатися електронною бібліотекою ПНУ, де розміщені підручники, статті та першоджерела в електронному форматі.

1. Андрущенко В. П., Волович В. І., Горлач М. І., Головченко Г. Т., Губерський Л. В. Філософія: Підручник. – Х.: Консум, 2000.
2. Бичко І. В., Бойченко І. В., Табачковський В. Г. та ін. Філософія. Підручник. – К., 2001.
3. Бойченко І. В. Філософія історії: Підручник для студ. вищих навч. закладів. – К.: Знання, 2000.
4. Возняк С. М., Голянич М. Ю., Москаленко Ю. М. Філософська думка України: імена та ідеї. – Івано-Франківськ, 2003.
5. Воронкова В. Г. Філософія: навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 464 с.
6. Надольний І. Ф. Філософія: Навч. посіб. – К.: Вікар, 2004.
7. Петрушенко В. Л. Філософія. – Львів, 2001.

Довідкова література:

8. Історія філософії. Словник / за заг. ред. В. І. Ярошовця. – 2-ге вид., перероб. – К.: Знання України, 2012 – 1087 с.
9. Петрушенко В. Тлумачний словник основних філософських термінів / В. Петрушенко – Львів: Вид-во Національного у-ту «Львівська політехніка, 2009. – 264 с.
10. Філософський енциклопедичний словник / наук. ред. Л. В. Оздровська, Н. П. Поліщук. – К.: Абрис, 2002. – 742 с.
11. Філософія: ідеї, ідеології, персоналії: Ілюстративний енциклопедичний довідник / укладач Ю. В. Омельченко. – К.: Ракша М. О., 2009. – 294 с.
12. Філософія. Словник-довідник: Навчальний посібник. – К.: Дельта, 2006. – 160 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.koob.ru/philosophy/>
2. http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/index_philos.php

3. <http://platonanet.org.ua/>
4. http://www.twirpx.com/files/humanitarian/phylosofy/sources/yaspers_k/
5. http://www.twirpx.com/files/humanitarian/phylosofy/reading_books/
6. http://occ.pyramidin.com/index_alf.htm
7. <http://www.psylib.ukrweb.net/books/levit01/txt114.htm>
8. <http://bankknig.com/chelovek/144287-dux-i-realnost.html>
9. Асмус В.Ф. Античная философия. / В.Ф. Асмус [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.koob.ru/asmus/>
10. Буслинський В.А., Скрипка П.І., Алексеев В.Ю. ін.. Філософія: Навч. посібник для студ. і аспірантів вищ. навч. закладів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://books.br.com.ua/themes/341/380>
11. Історія української філософії : Навчальний посібник / Русин М. Ю., Огородник І. В. та ін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/00000000/filosofiya/istoriya_filosofskoyi_dumki_v_ukr_ayini_-_ogorodnik_iv
12. Пашук А. І. Нариси з історії філософії середніх віків: Підруч. для студ. вищ. навч. закл[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentlib.net/index.php?page=0-21-57>
13. Татаркевич В. Античная и средневековая философия. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.padabum.com/d.php?id=13673>
14. Філософія: конспект лекцій : Збірник праць. Філософія: конспект лекцій : Збірник праць : Збірник праць / Колектив авторів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book204.html>
15. Філософія: конспект лекцій : Навчальний посібник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-65.html>
16. Філософія: Підручник. // Андрущенко В.П., Волович В.І., Горлач М.І., Головченко Г.Т., Губерський Л.В., Єфімець О.П., Кремінь В.Г. Підберезський М.К., Рибалко В.К. / За ред. проф. М.І. Горлача, проф. В.Г. Кременя, проф. В.К. Рибалка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://books.br.com.ua/themes/341/345>
17. Філософія: Підручник / Бичко І. В., Бойченко І. В., Табачковський В. Г. та ін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://books.br.com.ua/themes/341/347> 10.Філософія. Петрушенко В.Л. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Petrushenko_Viktor/Filosofia_Kurs_leksii.pdf

Викладач _____ **О.Ф.Терешкун**